

Posudek Masters's Thesis

Název práce: *Necuke ze sbírek Joe Hloucha v Náprstkově muzeu v Praze / Netsuke from Joe Hloucha's Collections at Náprstek Museum in Prague*

Autor práce: Bc. Markéta Effenbergerová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.

Oponent: Mgr. Markéta Hánová, Ph.D.

Práce se zaměřuje na tradiční japonské umělecké řemeslo miniaturních vyřezávaných předmětů *necuke* a sbírku *necuke* v Náprstkově muzeu (NpM) z původní sbírky J. Hlouchy.

Podstatná část textu shrnuje základní poznatky zkompilevané z nepříliš obsáhlé sekundární literatury. Sbírkou *necuke* v NpM byla (spolu s dalšími sbírkami *necuke* z Národní galerie a soukromých sbírek českých sběratelů) publikovaná ve výstavním katalogu již v r. 1962 bývalé kurátorky NpM Libuše Boháčkové, což autorka opomíjí zmínit jako předpokládaný výchozí zdroj. V textu se vyskytuje řada nepřesností včetně tvrzení, například že neexistuje v dostatečném množství dostupná literatura k tématu *necuke* (s. 9). O opaku svědčí odborná literatura ve veřejně přístupných knihovnách, např. NpM, Národní galerie v Praze (NGP), UPM, Moravské galerie, Národní knihovně aj. Bylo by vhodné zmínit jak první publikace o *necuke* v evropských jazycích a časopisech z prvních desetiletích 20. století (Brockhaus 1905, Bing 1906, Behrens 1912), tak také poutavou výpověď o soukromé sbírce *necuke* a její sběratelské historii na pozadí pařížské společnosti 2. pol. 19. století a začátku 20. století v bestselleru *The Hare with Amber Eyes* E. de Waala z r. 2010 (vyšlo též česky 2012).

V úvodu autorka obecně shrnuje obecně známé údaje z kulturní historie a reálií Japonska 2. pol. 19. století a charakteristiku předmětů *necuke* apod. ale bez citované literatury. Bohužel se objevují nepřesnosti v reáliích, např. na s. 13 – správně je: buddhistický chrám a šintoistická svatyně.

V první kapitole autorka shrnuje známé kapitoly ze života, literární a sběratelské aktivitě J. Hlouchy. Opomíjí bohužel citovat starší literaturu a archiv J. Hlouchy v NpM. Podle slov autorky Hloucha “he had to sell some of his collected items and in the end arranged that his whole collection would become the property of the National Museum in Prague” (s. 8, chybí zdroj citace). Autorka však opomíjí, že významná část původní sbírky J. Hlouchy se nachází také v Národní galerii v Praze (např. cca 1000 dřevořezových tisků, ale i 3D předmětů).

Autorka bez uvedení zdroje konstatuje: „his (Hloucha) collection that nowadays belongs to Náprstek Museum in Prague counts thousands of objects waiting to be researched.“ (s. 10) K objektivnímu zhodnocení je žádoucí toto tvrzení opřít o konkrétní čísla: přesný počet předmětů v japonské sbírce NpM a počet nezpracovaných děl nebo podsbírek. Podobně: „Meanwhile, Náprstek's Japanese collections are waiting to be discovered and properly researched.“ (s. 18) Tato věta působí, jako kdyby doposud nebyly japonské sbírky v NpM katalogizovány nebo publikačně zpracovávány. Autorka zcela opomíjí uvést literaturu k řadě podsbírek japonského umění z NpM, které byly zpracovány a publikovány v soupisových katalozích, digitálně nebo časopisecky (*Annals of NpM*).

Druhá kapitola popisuje stručnou historii a druhy *necuke* včetně ikonografických typů. Jedná se o kompilaci reálií ze sekundární literatury bez dalšího zhodnocení.

Třetí kapitola obsahuje krátké popisy 50 *necuke*, které vycházejí z katalogu L. Boháčkové (1962). Není jasné, jakou novou faktickou rešerší nebo zhodnocení autorka přináší. V katalogových číslech navíc chybí odkazy na citovanou literaturu (nebo komparativní zdroje na internetu). Pro srovnání např. *necuke*, inv. č. 32.321 (s. 74), viz katalog Boháčkové (1962), č. kat. 352, s. 32. Autorka ke stejnému *necuke* dále uvádí: „Based on comparison with other rat pieces that bare the same signature, we can assume it was truly created by said author.“ Na reprodukci sice vidíme znaky „Masamicu“ 正光, ale nemusí se jednat o daného řezbáře, mohlo se jednat také o jméno mistra žáka apod. Vyskytují se také faktické chyby např. ve čtení znaků signatury u inv. č. 11.557 (obr. č. 6, s. 90): namísto Jošitomo 美友, uvádí „Jošimoto“.

Katalogová čísla obsahují de facto stručné popisy, opírající se nepochybně o údaje publikované v uvedeném katalogu L. Boháčkové. Chybí však další srovnávací materiál a literatura, kritéria pro hodnocení a vlastní zhodnocení kvality uvedených *necuke*, jak autorka uvádí jako jeden z cílů práce, viz výše, nebo určení dílny u signovaných *necuke*, či upřesnění datace, které by měly být součástí analýzy. Přínosné by bylo zahrnout celkové zhodnocení sbírky z hlediska současného badatelského přístupu a technologického průzkumu *necuke*, nebo ji srovnat s jinými sbírkami doma a v zahraničí. Bylo by například vhodné zmínit, že další sbírky *necuke* se nacházejí také v jiných muzejních sbírkách v ČR, např. NGP, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (původní sbírka z Waldesova muzea), Severočeském muzeu v Liberci nebo Západočeském muzeu v Plzni.

V práci jsou bohužel také pravopisné chyby: překlepy ve slovech (pozn. 30) aj., nejednotná diakritika (např. s. 16) aj., nepřesné překlady (např. s. 17), pravopis (s. 18, 19) atd.

Překlad vět v řadě případech neodpovídá anglickému slohu.

Žádoucí by bylo doplnit glosář odborných termínů.

Závěr:

V práci citelně chybí prvky hlubší analýzy, kterou je v magisterské diplomové práci na místě očekávat. Problém začíná u samotného vágního vymezení a metodického přístupu. Autorka si nestanovuje specifické otázky či problémy ke zkoumání, které by přinesly nové zhodnocení sbírky *necuke* v NpM.

Celkem logicky je pak výsledkem shrnující přehled poznatků z již publikované sekundární literatury a absence hlubšího analytického zaměření.

Autorka rezignuje na zmíněný záměr zhodnotit Hlouchovu sbírku *necuke* a pokus o podrobnější rozbor děl nebo přinejmenším historický kontext vzniku sbírky s odkazem na jiné příklady původně soukromých sbírek ve střední Evropě (např. Felikse Jasieńského v Muzeu Manggha v Krakově nebo F. Hopp Musea v Budapešti) případně na kulturně-historickou literaturu typu *The Hare with Amber Eyes* E. de Waala.

Rovněž rozsah textu a počet bibliografie bohužel neodpovídá úrovni magisterské diplomové práce.

Vzhledem k uvedeným nedostatkům a citelné absenci uměleckohistorických přístupů nemohu bohužel práci, hodnocenou známkou F, doporučit k obhajobě.

V Praze dne 15. 8. 2023